

8

ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

RESUM

Les dades més destacades que conformen l'economia social i solidària del 2007 a les Balears permeten afirmar que, amb més de 9.000 ocupats, aquestes activitats han generat l'1,85% del total de l'ocupació regional, i pel que fa a la producció final, l'economia social hi participa en un 1,75%.

Aquesta edició incorpora per primera vegada les mutualitats de previsió social que operen a les Balears. Les mutualitats són associacions amb personalitat jurídica, sense ànim de lucre i participació democràtica que tenen l'objectiu de complementar les prestacions públiques de la Seguretat Social a les persones que en són sòcies.

Bàsicament, totes les empreses i institucions de l'economia social de les Illes ja figuren recollides en aquest informe, tot i que falta completar la quantificació econòmica i d'ocupació de les fundacions.

8.1.

INTRODUCCIÓ

Bàsicament totes les empreses i institucions de l'economia social de les Illes ja figuren recollides en aquest informe, tot i que falta completar la quantificació econòmica i d'ocupació de les fundacions. S'estima que la participació de la producció d'aquest sector en el producte interior brut a preus de mercat⁵⁰ de les Illes se situa entorn del 1,75% per a l'exercici 2007, i ocupa més de 9.000 persones, representant el 1,85% del total de l'ocupació regional. (Vegeu el quadre A III-103.)

8.2.

PRODUCTORS DE MERCAT

Les empreses i entitats de l'economia social que actuen amb competència en els mercats són les cooperatives, les societats laborals i les confraries de pescadors, que s'inclouen dins aquest apartat de productors de mercat.

8.2.1. LES COOPERATIVES

Les empreses cooperatives constitueixen la tipologia d'empreses de l'economia social que tenen més implantació, i desta-

50. Font: INE. Estimacions de la Comptabilitat Regional d'Espanya.

quen sobre la resta. Durant l'any 2007, el nombre total de cooperatives d'alta a la Seguretat Social és de 201, mentre que l'any anterior se'n registraren 185, cosa que suposa un increment del 8,6%, per altra banda, el més destacat dels darreres deu anys. El mateix passa amb el nombre de socis, que són 2.828, mentre que l'any 2006 varen ser 2.562. L'increment del 10,4% també és el més alt del període que comentam. L'indicador que en mesura la dimensió és el nombre de socis per cooperativa. Enguany, aquesta mitjana és de 14,1 socis, davant la mitjana de 13,8 socis de l'any passat.

Pel que fa al conjunt d'Espanya, el nombre de cooperatives, ha tingut un creixement moderat, 0,6%, mentre que el nombre de socis manté el registre amb un lleuger decreixement del -0,1%, ambdós casos amb relació a l'any 2006. També la dimensió mitjana de les cooperatives té una disminució del -0,7%. (Vegeu el quadre A III-104.)

Si observam el període 1998-2007, a Balears, tant el nombre de cooperatives com de socis d'alta a la Seguretat Social manté un creixement continuat i sostingut, ja que passa de 171 a 201 cooperatives. Els socis, l'any 1998 eren 1.856, i han passat a ser 2.828 l'any 2007, (Vegeu gràfics A III 9 i A III-10.), cosa que implica un notable repunt en l'evolució. L'increment mitjà del període, pel que fa a cooperatives, ha estat major a les Illes (17,5%) que al conjunt de l'Estat (16%). I quant al nombre de socis treballadors, també Balears creix (52%) per sobre d'Espanya (30%).

Tot i això, el pes específic de les cooperatives de les Illes en el conjunt d'Espanya

continua sent reduït i manté, en els darrers 10 anys, un nivell mitjà de participació del 0,74% en nombre de cooperatives i el de socis arriba al 0,8%, tot millorant la participació en els darrers tres anys.

Per sectors (classificació CNAE-93 d'activitats econòmiques), es presenta la distribució següent: el 31,9% desenvolupen activitats de comerç i hoteleria, el 34,4% serveis socials i ensenyament, el 18,4% activitats agràries, el 6,7% serveis d'empreses i assegurances, el 4,3% construcció i el 4,3% transports. Sectorialment i amb relació a l'exercici anterior, el 2007 s'observa una disminució del pes específic del comerç i hoteleria, i augmenten, en canvi, els serveis socials i d'ensenyament, les activitats agràries, els serveis d'empreses i la construcció.

Les unions cooperatives existents a Balears (Vegeu el quadre A III-105.) durant l'exercici que comentam han tingut una disminució d'afiliació tant en socis (-4,2%) com en cooperatives (-3,5%). Així, el 41% de totes les cooperatives i el 70% dels seus socis estan associats a les dues unions que hi ha a les Illes, amb una disminució en el nivell d'associació.

La Unió de Cooperatives Agràries de Balears (UCABAL) agrupa 33 cooperatives agràries, dues de les quals són de segon grau, distribuïdes geogràficament de la manera següent: 24 a Mallorca, 6 a Menorca i 3 a Eivissa. També hi figuren associades tres societats agràries de transformació (SAT), totes a Mallorca, que són empreses amb finalitats socials de millora del medi rural i promoció del desenvolupament agrari. En total tenen 4.769 socis,

el 4,5% menys que l'any anterior i ocupen 261 treballadors assalariats (+2%). La facturació ha augmentat el 0,3%, que es xifra en 73,1 milions d'euros. Les disminucions que enguany s'observen, tant en el nombre de socis (-4,5%) com en el de cooperatives (-15,4%), s'ha d'atribuir a la baixa per liquidació de tres cooperatives i a la fusió d'altres dues.

La Unió de Cooperatives de Treball Associat de les Illes agrupa 46 cooperatives d'aquesta modalitat (tres més que l'any anterior), té 570 socis treballadors i ocupa 342 treballadors assalariats. La xifra de negoci estimada va ser de 36,6 milions d'euros. Els socis treballadors pràcticament es mantenen (-1,0%), en canvi els treballadors assalariats disminueixen el 16,2%. La Unió de Cooperatives de Treball té una secció sectorial de cooperatives d'ensenyament que agrupa 9 cooperatives, amb un pes destacat en el sector de l'ensenyament privat de les Illes.

8.2.2. LES SOCIETATS LABORALS

L'entrada en vigor de la Llei 20/2007, 11 juliol, de l'Estatut del treballador autònom, ha afectat, arreu d'Espanya, les societats laborals. El fet de poder capitalitzar el pagament de la prestació d'atur per constituir-se en treballadors autònoms ha fomentat que nous emprenedors s'adhereixin al nou estatut, com també treballadors d'algunes d'aquestes empreses, cosa que ha provocat una disminució en les societats laborals. En consonància amb aquest efecte, a les Illes, han disminuït el 8,3%, fet que representa 19 empreses menys. Els treballadors també disminuï-

xen encara que no tant (2,7%) i en valors absoluts són 20 treballadors menys. En el conjunt d'Espanya la reducció en el nombre de societats és del -2,6%, mentre que els socis disminueixen el -4,2% (Vegeu quadre A III-106.)

L'evolució que s'observa en el període 1998-2007, tant en el total de societats laborals com en el de socis treballadors d'alta a la Seguretat Social, mostra un increment destacat fins a l'any 2003, i es modera des de llavors. Probablement ja hagi acabat el procés de conversió de societats anònimes a limitades, tal com preveia la Llei 4/1997, alhora que s'hi afegeix enguany el procés comentat en el paràgraf anterior. (Vegeu els gràfics A III-11 i A III-12.)

L'Associació d'Empreses Laborals de les Illes Balears (AELIB) agrupa aquest sector d'empreses. El nivell d'associació de l'any 2007 és del 26,5%, xifra que representa el 28,7% dels socis treballadors. (Vegeu quadre A III-107.)

Els sectors de les societats laborals, segons la classificació CNAE-93 d'activitats econòmiques, presenta la distribució següent: el 33,3% desenvolupen activitats de comerç i hoteleria, el 7,8% serveis socials i d'ensenyament, el 9,9% activitats agràries i de manufactura, el 18,9% serveis d'empreses i assegurances, el 24,7% construcció i el 5,4% transports. Amb relació a l'any anterior han augmentat el pes específic del sector de la construcció i els serveis socials i ensenyament, i ha disminuït la participació en els sectors agrari i de manufactura, de comerç i hoteleria, de serveis a empreses i de transports.

8.2.3. LES CONFRARIES DE PESCADORS

Les 16 confraries de pescadors integren la totalitat del sector pesquer de les Balears, distribuïdes geogràficament de la manera següent: deu a Mallorca, tres a Menorca, dues a Eivissa i una a Formentera. Des de fa uns anys les confraries de pescadors ha iniciat un procés de renovació i adequació de la flota pesquera, i any rere any es va observant una reducció dels vaixells d'arts menors, que fa cinc anys eren 354 i a l'any 2007 han passat a 314. Aquest procés explicaria el comportament de les magnituds. Per altra banda, enguany també registra una disminució del -8% de les captures i del volum de vendes (-5,9%). (Vegeu el quadre A III-108.)

8.2.4. L'OCUPACIÓ REGISTRADA

L'ocupació que generen els productors de mercat de l'economia social durant l'any 2007 ha tingut un important creixement amb relació a l'any anterior (6,23%), bàsicament a causa de les cooperatives, que han cobert, amb escreix, la reducció de les societats laborals. En canvi, l'increment del conjunt l'economia de les Illes (dades de l'EPA) va ser el 0,71%. Pel que fa a Espanya, l'ocupació de l'economia social presenta reducció del -1,15%, mentre que, per al conjunt de l'economia espanyola, el creixement se situa en el 2,4%.

La participació de l'economia social registrà el 7,9 per mil del conjunt de l'ocupació de Balears, molt per sota de la mitjana del conjunt d'Espanya, que, per a les cooperatives i societats laborals, representà el 21,6 per mil. (Vegeu quadre A III-109.)

L'ocupació generada, els darrers 10 anys, per les cooperatives i les societats laborals a les Illes mostra una evolució creixement i constant, (Vegeu gràfic A III-13.) evolució, per altra part, semblant a la que registra l'economia social de l'Estat. En qualsevol cas, sembla que l'efecte migratori no ha influït tant l'economia social com el conjunt de l'economia.

8.3.

LES INSTITUCIONS FINANCERES SOCIALS

Aquestes iniciatives financeres sorgiren d'algunes entitats amb un definit sentit social, i també d'altres que actualment s'hi han anat incorporant, amb una clara vocació solidària i a favor del medi ambient, amb l'objectiu de contribuir al benestar dels ciutadans més desfavorits.

8.3.1. EL MONT DE PIETAT DE BALEARS

El Mont de Pietat té com a finalitat la concessió de préstecs pignoratius a persones amb pocs recursos que no disposen de solvència suficient per poder obtenir préstecs amb garantia personal. És una institució de la Caixa de Balears Sa Nostra, que du a terme aquesta obra assistencial i que depèn de la Fundació Sa Nostra.

La inversió creditora va ser, durant l'any 2007, de 4,5 milers d'euros, xifra que representa el 16,2% d'increment sobre la concedida l'any 2006 (3,8 milers d'euros). El nombre de préstecs en vigor a 31 de desembre 2007 era d'11.628, el 3,3%

superior que l'any anterior. La mitjana per préstec, en aquest any, se situa en 384 euros. (Vegeu el quadre A III-110.)

8.3.2. L'ESTALVI ÈTIC

L'evolució que mostren les xifres, en el vuitè any d'implantació de l'Estalvi Ètic de Colonya Caixa Pollença, confirmen ja la consolidació d'aquesta experiència pionera de banca ètica a l'Estat espanyol.

Durant l'exercici 2007, l'Estalvi Ètic presenta, en conjunt, una evolució creixent. Així, el nombre de llibretes i comptes corrents s'han incrementat el 10,3% i el 27,8% respectivament. S'observa simultàniament que el creixement de titulars persones jurídiques i de titulars persones físiques han estat del 15,9%. Els dipòsits s'incrementen el 4,9%, i arriben gairebé a 14 milions d'euros. Pel que fa al volum de crèdits concedits, s'eleva gairebé a 1,42 milions d'euros, xifra que experimenta una reducció del 9,9% amb relació a l'any anterior; en total, 17 crèdits, 5 microcrèdits i 6 avals.

Les subvencions atorgades pel Comitè Ètic, que provenen de la cessió del 50% dels interessos dels impositors, s'han concedit a 29 entitats per diverses iniciatives presentades, per un import global de 72,9 milers d'euros. També s'ha dotat el fons per a ajudes i emergències socials en 6,0 milers d'euros. (Vegeu el quadre A III-111.)

8.3.3. LA CAIXA RURAL

La Caixa Rural és una cooperativa de crèdit que s'orienta al finançament del sector agrari i ramader de les Illes. S'integra en la

Unió Nacional de Cooperatives de Crèdit Agràries (UNACC). En l'exercici 2007, s'observa una disminució del 16,6% en el nombre de socis beneficiaris amb relació a l'any 2006. No obstant això, el total de socis mostra un increment del 3,9%. Per altra banda, els crèdits concedits als socis assoliren la xifra 195,5 milions d'euros, davant els 180,6 de l'any anterior, el 8,3% d'increment. L'import mitjà dels crèdits va passar de 59,6 milers d'euros per operació el 2006, a 77,4 milers d'euros el 2007. (Vegeu el quadre A III-112.)

8.3.4. L'OBRA SOCIAL DE LES CAIXES D'ESTALVI

Els beneficis obtinguts per les caixes d'estalvis s'han d'aplicar necessàriament a la dotació de les reserves legals i voluntàries, i el romanent que queda va a un fons social que s'ha de destinar a diverses iniciatives de caire assistencial, cultural o de recerca. L'any 2007, les quatre caixes, que figuren a l'informe, han destinat 29,1 milions d'euros., mostrant un increment del 24%, en relació a l'any anterior. Les partides més destacades corresponen a activitats culturals i socials, que suposen el 58,4%. (Vegeu quadre A III- 113).

8.4.

ELS ASSEGURADORS D'ECONOMIA SOCIAL

En aquest apartat s'inclouen les empreses asseguradores de l'economia social i les mutualitats de previsió social. (Vegeu quadre A III-114.)

8.4.1. MUTUALITATS DE PREVISIÓ SOCIAL

Per primera vegada s'incorpora a aquest informe l'activitat de les mutualitats de previsió social. Són associacions de persones que tenen personalitat jurídica pròpia, sense ànim de lucre i amb el distintiu de qualificar-se com a societats de persones, amb participació democràtica dels associats i d'autogestió, amb l'objectiu de completar les prestacions públiques de la Seguretat Social.

L'any 2007, les mutualitats que operen a les Illes han registrat un import de primes de 14,7 milions d'euros, amb 33.359 pòlisses i 26.535 clients.

8.4.2. LES EMPRESES ASSEGUADORES

L'actuació d'aquestes empreses s'orienta al servei de les famílies i, en especial, de les persones que participen i col·laboren amb els col·lectius que desenvolupen l'economia social. En l'exercici 2007 l'import de les primes (500 milers d'euros) corresponents al grup europeu d'asseguradors d'economia social amb delegació a les Illes ha tingut una reducció del 4,8%, sensiblement inferior a la presentada l'any anterior, que va ser del 15,5%. Pel que fa al nombre de clients i pòlisses, es manté el mateix registre durant el 2007 que l'any passat.

8.5.

LES INICIATIVES DE RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA

Des de l'any 2001 la Unió Europea impulsa els continguts de la responsabilitat social corporativa, la qual cosa afavoreix que moltes empreses i institucions vagin de mica en mica assumint els continguts del Llibre Blanc de la responsabilitat social corporativa, que es basen en tres aspectes: a) l'acció social, b) la protecció del medi ambient i c) el respecte als drets humans. Així, comença a observar-se que les empreses, majoritàriament petites i mitjanes, que ho poden fer palès, són més valorades pels mercats i tenen una dinàmica de millora dels guanys. També diverses entitats van assumint els continguts en coherència als seus objectius socials. Simultàniament, les polítiques socialment responsables indueixen, també, a la millora de la productivitat.⁵¹

Un any més, en aquest apartat, s'inclouen les iniciatives d'empreses i d'entitats a les Illes que ja han començat a incloure, en el seu àmbit d'actuació, preocupacions socials i mediambientals en les operacions comercials i també en les relacions amb els interlocutors.

L'Eticentre, amb el suport de l'organització Reas, té com a finalitat incorporar a les seves empreses i entitats criteris ètics i de

51. «Aproximació al valor econòmic de la gestió basada en criteris d'RSE en l'àmbit de la pime», Departament d'Estudis de la PIMEC (desembre de 2005).

responsabilitat social empresarial. A final de l'any 2007, aquesta associació ja tenia 31 empreses adherides, sis més que l'any 2006, amb un volum de negoci de 69,1 milions d'euros i 963 treballadors. Formen part de l'Eticentre: 5 societats anònimes, 15 societats limitades, 1 fundació, 1 caixa d'estalvi, 1 entitat pública i 8 autònoms. (Vegeu el quadre AIII-115).

L'altra iniciativa, Forética, és una associació sense ànim de lucre d'àmbit estatal pel foment de polítiques de gestió ètica i socialment responsables, a més de promoure sistemes de gestió verificables. L'any 2007 té, a Espanya, 200 entitats i empreses adherides, quatre de les quals són de les Illes. Ha certificat 41 empreses en el conjunt de l'Estat, entre les quals n'hi ha una de Balears. La certificació atorgada és la norma SGE-21 (sistema de gestió ètica i socialment responsable).

En l'àmbit del Govern de les Illes Balears s'ha de destacar que l'any 2007 ha vist la creació de la Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa, d'acord amb el Decret 14/2007, de 20 de juliol, amb l'objectiu d'impulsar i desenvolupar un sistema balear de responsabilitat social corporativa i polítiques d'igualtat en l'àmbit laboral.

La Direcció General de Responsabilitat Social Corporativa (la primera a Espanya) ha dut a terme, des de la seva creació, diverses accions per complir la funció d'impulsar i desenvolupar un sistema balear de responsabilitat social corporativa de les empreses (RSE) i polítiques d'igualtat en l'àmbit laboral:

a) Estudi «La responsabilitat social empresarial a les Illes Balears». per determi-

nar el grau de sensibilitat que hi ha envers l'RSE, tant entre l'empresariat com entre la població en general i les entitats socials. En aquest estudi s'analitzen les percepcions de cada un dels col·lectius, sense comprovar que aquesta informació s'ajusti a la realitat de cadascuna de les empreses participants. Com a objectius secundaris es plantegen els següents:

- Identificar la realitat de les Balears i el coneixement que tenen les empreses i els grups d'interès sobre l'RSE.
 - Conèixer si la posició de la població general pot ser un estímul perquè les empreses inverteixin en responsabilitat social.
 - Conèixer quin sector de l'empresariat i quins grups d'interès poden tenir més implicació i empatia amb l'Administració pública i amb altres entitats amb les quals es puguin establir vincles de cooperació en la configuració d'un full de ruta cap a un sistema balear d'RSE i en la implantació d'aquest sistema.
- b) Campanya «A les empreses, igualtat és eficiència», per tal de complir els postulats en matèria de treball que es defineixen a la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes.
- c) I Congrés Nacional sobre Responsabilitat Social Empresarial de les Empreses Turístiques «Del local al global», amb un doble objectiu:
- Generar debat sobre aquesta temàtica.

- Fomentar la sensibilització sobre l'RSE en un doble vessant: intern, respecte de les persones treballadores, i extern, envers el medi ambient i la protecció del territori i el patrimoni cultural.
- d) Subvencions per implantar plans d'igualtat a les pimes.

8.6.

LES FUNDACIONS

A les Balears a final de l'any 2007 hi havia 204 fundacions privades d'alta en el Registre de Fundacions de la Direcció General d'Entitats Jurídiques, 80 més que l'exercici anterior, i s'estima que representen el 2,4% del total de fundacions de tot l'Estat. (Vegeu quadre A III-116.) En el procés de registre de les fundacions queda encara per definir la seva distribució de manera sectorial o bé segons els seus objectius.

L'Associació Espanyola de Fundacions, que té com a objectius la defensa i representació, la prestació de serveis i la col·laboració entre les fundacions, té a les Illes 24 fundacions associades. També el Ministeri de Treball ha registrat 31 fundacions de caire assistencial (27 a Mallorca, 2 a Menorca i 2 a Eivissa).

8.7.

ELS PRODUCTORS DE NO-MERCAT

En aquest apartat s'inclouen les unitats de producció que prioritzen els objectius socials sense cap pretensió de competèn-

cia. Aconseguir beneficis és una condició necessària i, a la vegada, imprescindible, de manera que és el valor afegit social que incorporen els seus serveis i productes el que marca la diferència de la resta. Pel que fa a l'autonomia financera d'aquestes institucions i empreses, durant l'exercici 2007, els ingressos propis per prestació de serveis i de vendes (72%) superen els que provenen de subvencions (28%). L'any 2006 els ingressos propis representaren el 60,4%, mentre que els que provenien de subvencions arribaren al 39,6%. Aquest indicador d'autonomia financera es corregeix per la dispersió que provoquen els destacats ingressos propis d'algunes entitats, i mostra una situació més real per a la majoria d'entitats, tot i la variabilitat de les polítiques de subvencions que apliquen les administracions públiques i que altera la comparativa anual.

8.7.1. LES INICIATIVES DE COMERÇ JUST

Les botigues de comerç just estan integrades en la Coordinadora Estatal d'Organitzacions de Comerç Just amb l'objectiu d'establir una plataforma que permeti als productors del país del sud accedir als mercats del nord mitjançant la importació de productes al marge de les cadenes de distribució, incorporant als productes, un valor afegit de qualitat, de tecnologies no perjudicials al medi ambient i de sous justs. El volum de vendes de les botigues de comerç just i solidari de les Illes l'any 2007 ha estat d'1,38 milions d'euros, xifra que representa un increment del 10,2% amb relació a l'any anterior. El nombre de voluntaris que hi han col·laborat durant l'any ha estat de 631, amb 12 persones contractades. (Vegeu quadre A III-117.)

8.7.2. LES INICIATIVES MEDIAMBIENTALS I D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL

Les iniciatives d'inserció laboral per a persones en situació de risc d'exclusió social són dutes a terme per institucions i també per societats mercantils que desenvolupen projectes de caire productiu, amb un seguit d'activitats com ara: recuperar roba de segona mà, fabricació de mobles amb fusta recuperada, restaurar joguines, emmarcar quadres, fer treballs de neteja, jardineria, impremta, recollida i el tractament de residus sòlids, preparar menjars, cuina, i treballs ecològics, centres de dia, etc. Permeten crear ocupació i dur a terme, als tallers, processos d'inserció laboral per a persones en risc de marginació social. El total d'ingressos que han aconseguit aquestes iniciatives l'any 2007 han estat de 23,43 milions d'euros, xifra que ha crescut el 10,5% respecte de la registrada l'any passat. La plantilla total contractada ha estat de 807 persones. En conjunt, els beneficiaris dels diversos programes que s'han pogut desenvolupar han estat 28.531, i el nombre de voluntaris i de col·laboradors, de mitjana, que hi han participat ha estat de 1.619. (Vegeu quadre A III-118.)

8.7.3. LES INICIATIVES LABORALS D'INTEGRACIÓ DE PERSONES AMB DISCAPACITATS

Aquestes iniciatives, sota l'aixopluc d'institucions i empreses, tenen com a objectiu la integració en el món laboral de persones amb discapacitats mentals, físiques i sensorials mitjançant activitats productives remunerades. L'Organització Nacional de Cecs Espanyols (ONCE) és l'organització de caràcter estatal amb implantació a

les Illes més destacada, tant per volum de generació d'ingressos com per les persones a les quals dóna treball. Els centres especials d'ocupació (CCE), als quals dóna suport la Conselleria de Treball mitjançant subvencions, han permès ocupar 641 treballadors amb discapacitats.

En conjunt, durant l'any 2007 aquestes iniciatives han generat 92,8 milions d'euros, amb un increment del 3,6% amb relació a l'exercici anterior. El conjunt de les iniciatives laborals han comptabilitzat 2.932 llocs de feina i places per becaris dotades econòmicament. La forma jurídica d'aquestes entitats és diversa, des de societats limitades i societats unipersonals, fins a fundacions, que abasten diversos sectors. (Vegeu quadre A III-119.)

8.7.4. LES INICIATIVES DE CARÀCTER HUMANITARI

L'Hospital de Sant Joan de Déu és una organització humanitària, secular i estesa gairebé arreu del món. L'any 1955 va iniciar la seva etapa a Mallorca amb l'obertura d'un hospital infantil. Aquesta entitat, sense ànim de lucre, actualment forma part de la xarxa sanitària com a hospital del Servei de Salut de les Illes Balears, amb concerts amb les mútues laborals i amb diverses entitats. Junta-ment amb la Creu Roja, constitueixen les dues entitats més importants de caràcter humanitari.

La Creu Roja, des dels inicis, ha anat adaptant-se per atendre les noves necessitats socials sorgides i la seva gestió incorpora diversos programes a les Balears i també de col·laboració amb països del Tercer Món.

El quadre A III-123 mostra les magnituds d'aquestes iniciatives. L'any 2007 els ingressos, 33 milions d'euros, s'incrementaren el 8,6% amb relació a l'any 2006, amb 810 llocs de feina generats, davant els 650 de l'exercici anterior, amb un augment del 25%. Els voluntaris, 2.840, varen créixer el 2%. I finalment les persones que han estat beneficiaris d'aquestes iniciatives foren 257.340, davant les 227.415 de l'any anterior, el 13% més. (Vegeu el quadre A III-120.)

8.7.5. LA XARXA D'ECONOMIA ALTERNATIVA I SOLIDÀRIA (REAS)

Reas Balears és una xarxa que agrupa deu empreses i entitats de l'economia solidària, dues de les quals, Fundació Deixalles amb 6 delegacions a Mallorca i Eivissa, i el Taller Mestral, amb dues delegacions a Menorca, són membres a la vegada de l'Associació Espanyola de Recuperadors d'Economia Social i Solidària (AERESS). En conjunt, aquesta xarxa integra les institucions i les empreses d'iniciatives de comerç just, inserció sociolaboral, recollida de residus i responsabilitat social corporativa, entre d'altres.

L'activitat de Reas es canalitza en diversos programes -orientació empresarial i assessorament a emprenedors- i dona cobertura també a diversos grups de treball: grup d'auditoria social, a l'associació Eticentre, com també a la Mesa de l'Economia So-

cial, que ha culminat en el pla director per a aquest sector. És una entitat de suport dels sol·licitants de microcrèdits de l'Estalvi Ètic. Integra el 20% de totes les iniciatives de l'economia solidària i en conjunt les deu entitats federades ocupen 882 persones, amb 3.070 socis i voluntaris.

8.7.6. ELS FONS DE COOPERACIÓ I SOLIDARITAT

Els fons de cooperació i solidaritat són entitats que tenen personalitat jurídica pròpia i que agrupen, com a socis, entitats públiques i privades. Tenen com a objectiu social gestionar els recursos que reben dels ajuntaments i els consells insulars per tal destinar-los a programes de desenvolupament en el Tercer Món, que bàsicament s'enfoquen cap a tres línies d'actuació:

- Projectes per crear infraestructures.
- Fons rotatius de crèdits.
- Projectes de capacitació i formació.

En l'exercici actual els recursos gestionats pels tres fons de les Illes han sumat 4,6 milions d'euros, el 8,6% més que l'any anterior. A Espanya, els nou fons existents han gestionat 16,5 milions d'euros, xifra que en conjunt representa un augment gairebé del 2%. Així, la participació dels tres fons de Balears en el total de l'Estat arriba al 28%, dos punts més que l'any 2006. (Vegeu quadre A III-121.)